

Grünberger Monatsblatt

MIEŚCZNIK ZIELONOGÓRSKI

www.zkms.pl
grunberg@zkms.pl

Gazeta Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Miłośników Niemieckiego Języka w Zielonej Górze
Zeitung der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Freunde des Deutschen in Grünberg

Nr 274

Jahrgang 9 / Rok Wofania 9

Maj / maj 2009

Gefunden

*Ich finde
dich in mir*

*Da findet
dich in mir*

*Wir finden
uns ineinander*

*Vollbracht
was wir uns nicht
ganzlich haben?*

Hilke Trapp

Zusätzlich

*Ich empfinde
nicht so sehr*

*Für empfinden
nicht so mehr*

*Alle empfindungen
nicht so neu*

*Alles ist fertig,
be sie
wie ersehnt?*

Thomas von Jan Czupryński

Einleitungswort...

Sehr geehrte Mitglieder und Anhänger unserer Gesellschaft,

in der letzten Vollversammlung wurde ich zum neuen Vorsitzenden der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der deutschen Minderheit in Grünberg gewählt. An dieser Stelle möchte ich mich für das Vertrauen recht herzlich bedanken, das mir unsere Mitglieder schenken. Ich bin davon überzeugt, dass sich dieses Vertrauen in einer bedeutsamen Entwicklung unseres Kreises sowie in der Organisation vieler interessanter Kulturveranstaltungen widerspiegelt, an denen unsere Mitglieder und Anhänger zahlreich teilnehmen. Das Wichtigste zur Zeit ist die Renovierung unseres neuen Sitzes an der Zamenkowsky-Strasse 16A in Grünberg. Trotz versprochener Hilfe haben wir bis heute keine finanzielle Unterstützung von VdG aus Oppeln bekommen, außer „guten Ratschlägen“.

Stefan Gieseler, Vorstand
Vorsitzender Präsidium

SK-GmbH Grünberg 716-200 Zielona Góra

Jedoch dank Spenden unserer Mitglieder – wofür ich mich recht herzlich bedanke – konnten wir die wichtigsten Baumaterialien (wie Farben, Sanitäranlagen) in dem Maße kaufen, dass wir selbst (Mitglieder und Vorstand) die Vorrenovierung durchführen und Ende März 2009 in neue, größere Räume umziehen können. Ich bitte um jede Spende zu diesem Ziel (die Vollversammlung am 22. Februar 2009 bestätigte den Schluss, dass jedes Mitglied mindestens 10 PLN für die Renovierung und Ausstattung des neuen Büros einzahlt) sowie um Hilfe bei Renovierungsarbeiten und Umzug Ende März. Freiwillige melden sich bitte telefonisch (+4868 4529480, +48 668045110) oder per E-Mail (zgora@tskmn.pl) im Büro unserer Gesellschaft an. In der nächsten Ausgabe unseres Monatsblattes veröffentlichen wir volle Spenderliste.

Bolesław Gustaw Bernaczek
Vorsitzender der TSKMN

Słowem wstępu...

Szanowni członkowie i sympatycy naszego Towarzystwa,

Na ostatnim zebraniu wyborczym zostałem wybrany nowym Przewodniczącym Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze. W tym miejscu chciałbym serdecznie podziękować za zaufanie, jakim obdarzyli mnie nasi członkowie. Jestem przekonany, że zaufanie to przełoży się na znaczny rozwój naszych szeregów oraz na organizację wielu ciekawych przedsięwzięć kulturalnych, w których licznie będą uczestniczyli nasi członkowie i sympatycy. Najpilniejszą sprawą na ten moment jest remont naszej nowej siedziby przy ul. Żeromskiego 16A w Zielonej Górze. Żadnego wsparcia finansowego, pomimo obiecanej pomocy ze strony VdG z Opola do tej pory nie otrzymaliśmy, poza „dobrymi radami”. Jednakże darowizny naszych członków na ten cel – za które serdecznie dziękuję – pozwoliły na zakup najpotrzebniejszych materiałów budowlanych (takich jak farby, regipsy, urządzenia sanitarne) na tyle, abyśmy własnymi siłami (naszych członków i Zarządu) mogli przeprowadzić wstępny remont i z końcem marca 2009 r. przenieść się do nowych, większych pomieszczeń. Bardzo proszę o każdą darowiznę na ten cel (Walne Zgromadzenie Członków w dniu 22 lutego 2009 r. zatwierdziło wniosek o wpłacie minimum 10 zł przez każdego członka na cel remontu i wyposażenia nowego biura) i o pomoc w remoncie oraz przy przeprowadzce w ostatnich dniach marca. Chętnych prosimy o kontakt telefoniczny (+4868 4529480, +48 668045110) lub e-mailowy (zgora@tskmn.pl) z biurem Towarzystwa. W następnym numerze naszej Gazetki opublikujemy pełną listę darczyńców na ten cel.

Bolesław Gustaw Bernaczek
Przewodniczący TSKMN

Dem neu gewählten Vorstand wünsche ich viel Kraft, damit sich die gestellten Arbeitsziele erfüllen.

In der Hauptversammlung am 22. Februar 2009 nahmen auch unsere ältesten Mitglieder teil, darunter Herr Feliks Drewka. Herr Drewka erinnerte alle daran, dass in diesem Sommer unsere Gesellschaft ihr 15. Jubiläum feiern kann. Wenn wir uns wieder im Mai oder Juni im Schloss Rothenhorn bei Freifrau von Schlichting treffen, da wird es eine gute Gelegenheit geben, lustig und feierlich über unsere Geschichte zu sprechen.

Das Jubiläum könnte für den neu gewählten Vorstand ein Einreiz sein, die ältesten, d. h. die treuesten Mitglieder irgendwie zu achten; es sind:

- Frau Hildegarda Ginczewska
- Frau Ewa Wojciechowska
- Herr Feliks Drewka
- Herr Sylwester Szulc
- Herr Jan Aulich

Hier finde ich als wichtig wenigstens nochmals daran zu erinnern, dass (nach schriftlich geäußertem Wunsch) alle unsere Mitglieder, die das 65. Lebensjahr erreicht haben und seit 5 Jahren ununterbrochen die Mitgliedsbeiträge gezahlt haben, können ihr Beitrag auf 1,- Zł pro Monat gesenkt bekommen.

*Jan Grzegorzcyk*²

Franz Scholz, Görlitzer Tagebuch 1945/46

7. März 1945

„Köln ist gefallen. Was zwischen Oder und Rhein Liege, wird von Bomben zerpflügt werden“, so „tröstet“ uns der Londoner Sender beim lebensgefährlichen Schwarzhören. Ob dieses Schicksal noch gewendet werden kann? Miserere, quia venit tempus miserendi ejus! Wie wahr die Drohung ist, bestätigt uns der Angriff auf Dresden. Über 100 000 Menschen sollen den Bomben zum Opfer gefallen sein.

8. März 1945

Wir beten mit einer kleinen Schar den Kreuzweg, während sich das Rest-Görlitz in der Stadthalle um den Reichspropagandaminister Goebbels schart. Goebbels macht den Zivilisten erneut Angst. Jeder Zivilist, der jetzt noch in der evakuierten Stadt bleibe, sei ein Verräter. Die Jagd auf die tapferen Frauen (die seinen Nachrichten über die Russengreuel wegen seiner vielen anderen Lügen keinen Glauben schenkten) beginnt wieder. Das Gebiet der Postleitzahl 8 – Schlesien – wird nicht mehr beliefert. Über Görlitz hinaus fährt längst kein Zug mehr nach Osten. Die Geleise nach Kohlfurt und Hirschberg sind seit Wochen verodet! Hier pulste einer der stärksten Verkehrsströme in der Ost-West-Richtung. Indes wird in der Stadt von einer geplanten deutschen Großoffensive gesprochen, die das Schicksal nochmals wenden könnte.

12. März 1945

Augenzeugenberichte über die Vergewaltigung der Frauen, Verschleppung der Zivilisten, Ermordung von Priestern und totale Beraubung und Versklavung der Bevölkerung bringen ganz neue Gesichtspunkte in der Beurteilung der Kernfrage, die sich immer wieder neu stellt: Gehen oder bleiben? Nachts 23 Uhr ruft der Kommandant an: Morgen früh 7.30 Uhr Erschießung! Kümmern Sie sich um den Delinquenten! 7.30 stirbt er aufrecht. Seine Leiche wird zur Abschreckung auf dem Hinderburgplatz ausgelegt. Er hält ein Plakat in den Händen: „Ich habe geplündert, daher traf mich die gerechte Strafe.“ Mir bleibt der bittere Auftrag, den Angehörigen zu schreiben. In vielen Fällen kommt die Nachricht unerledigt zurück oder geht verloren. Nach Schlesien und Ostpreußen geht ja seit Wochen keine Post mehr.

14. März 1945

In einer Aussprache mit den verbliebenen Mitbrüdern, Pfarrer Amelung (Penzig), Erzpriester Buchali (St. Jakobus, Görlitz) und Kuratus Goebel (St. Hedwig, Görlitz) werden wir uns über die Frage „Gehen oder bleiben?“ einig. Einer muß für die Soldaten und die Lazarette bleiben. Die anderen können guten Gewissens gehen.

Am Abend bekommen wir seit Wochen zum erstenmal wieder Post. Man hat indes begriffen, daß noch ein kleiner Rest des Postleitzahlgebietes 8 in deutscher Hand ist, nämlich der schmale Streifen etwa vom Queis an westlich. Die ersten Nachrichten von evakuierten Gemeindemitgliedern treffen ein. Sie erdrücken einfach. Überall Hunger, Kälte, Überfüllung, Ratlosigkeit. An vielen Stellen durch Bombenterror größere Lebensgefahr als in Görlitz, Ich benütze die Gelegenheit und schicke selbst im Schatten des Unheils einen ersten Rundbrief an meine zerstreute Gemeinde ab.

Franz Scholz, Pamiętnik z Görlitz 1945/46

7 marca 1945

„Kolonja padła. Wszystko, co znajduje się między Odrą a Renem niszczą bomby”, tak to „pociesza” nas londyńskie radio, którego słuchamy w tajemnicy, gdyż grozi za to kara śmierci. Czy można zmienić jeszcze ten los? *Miserere, quia venit tempus miserendi eius!* Jak prawdziwe jest zagrożenie uświadamia nam atak na Drezno. Prawdopodobnie w nalocie zginęło 100 000 osób.

8 marca 1945

Małą grupą odprawiamy Drogę Krzyżową, a tymczasem w hali miejskiej ostatni mieszkańcy Görlitz gromadzą się wokół Goebbelsa, ministra propagandy Rzeszy. Goebbels znów napędza strachu cywilom. Każdy, kto pozostanie w mieście, jest zdrajcą. Znowu rozpoczyna się polowanie na odważne kobiety (które z powodu innych licznych kłamstw Goebbelsa nie wierzą w okrucieństwo Rosjan). Na obszar kodu pocztowego 8 – Śląsk – nie dostarcza się już poczty. Przez Görlitz nie jeżdżą już pociągi na wschód. Tory do Kohlfurt i Hirschberg od tygodni stoją puste. A wcześniej była to jedna z najczęściej uczęszczanych dróg w kierunku wschodnim i zachodnim. Tymczasem w mieście chodzą słuchy o wielkiej niemieckiej ofensywie, która jeszcze raz miałaby zmienić koleje losu.

12 marca 1945

Opowieści naocznych świadków o gwałtach na kobietach, o deportacjach cywilów, zabijaniu księży, grabieżach i totalnym zniewoleniu ludności wnoszą nowe elementy do oceny wciąż powracającej kwestii: Uciekać czy pozostać? W nocy o dwudziestej trzeciej dzwoni komendant: Rano o 7.30 egzekucja. Proszę zadbać o skazańca! I rzeczywiście, umiera o 7.30. Jego ciało wystawiają na placu Hindenburga na widok publiczny – ku przestrodze. W ręku trzyma plakat: „Byłem złodziejem i dlatego dotknęła mnie sprawiedliwa kara.” A mnie pozostaje gorzkie zadanie powiadomienia jego bliskich. W wielu przypadkach wiadomość wraca lub ginie. Przecież na Śląsk i do Prus Wschodnich już od dawna nie dociera poczta.

14 marca 1945

W rozmowie z pozostałymi na miejscu braćmi, proboszczem Amelungiem (Penzig), arcykapłanem Buchalim (parafia św. Jakuba, Görlitz) i wikariuszem Goebelem (parafia św. Jadwigi, Görlitz) doszliśmy do porozumienia w kwestii: „Uciekać czy pozostać?” Jeden z nas musi zostać – jest potrzebny żołnierzom i w szpitalu polowym. Pozostali mogą odejść z czystym sumieniem.

Wieczorem przychodzi poczta, pierwsza od tygodni. Tym samym zrozumieliśmy, że jeszcze jakaś mała część terenu o kodzie pocztowym 8 pozostaje w niemieckich rękach, chodzi tu o wąski pas mniej więcej od Kwisy na zachód. Nadeszły pierwsze wiadomości od ewakuowanych parafian. Wręcz powalają z nóg. Wszędzie głód, zimno, ciasnota, bezradność. W wielu miejscach ze względu na ataki bombowe jest jeszcze bardziej niebezpiecznie niż w Görlitz. Wykorzystuję okazję i w obliczu zła wysyłam pierwszy list do moich rozproszonych parafian.

Thumaczyła: dr Bogumiła Husak

Nowo wybranemu Zarządowi życzę wiele sił, aby zdołali osiągnąć zamierzone cele.

Na Walnym Zgromadzeniu, które odbyło się 22. lutego 2009 r. wzięli udział również nasi najstarsi członkowie, wśród nich pan Feliks Drewka. Pan Drewka przypomniał wszystkim, że tego lata nasze Towarzystwo będzie obchodzić jubileusz 15-letniego istnienia. Jeżeli znowu spotkamy się w maju lub w czerwcu w pałacu „Czerwony Róg” u pani Baronowej von Schlichting, będzie to dobra okazja, by wesóło i w świątecznym nastroju pogadać o naszej historii.

Ten jubileusz mógłby być dla nowo wybranego Zarządu zachętą, by tych najstarszych, tzn. najwierniejszych członków jakoś wyróżnić; a są to:

- Pani Hildegarda Ginczewska
- Pani Ewa Wojciechowska
- Pan Feliks Drewka
- Pan Sylwester Szulc
- Pan Jan Aulich

W tym miejscu uważam za konieczne przynajmniej jeszcze raz przypomnieć, że (na pisemne wyrażne życzenie) wszyscy nasi członkowie, którzy ukończyli 65-ty rok życia i nieprzerwanie od 5 lat opłacali składki członkowskie, mogą uzyskać obniżenie składki do 1,- zł miesięcznie.

Jan Grzegorzcyk

Einladung

Am 17.03.2009 (Dienstag) um 13.00 Uhr wird der 5. zwischenschulische Wettbewerb des Deutschen Liedes der Grundschulklassen 1-3, in der Grundschule Nr. 15 (Turnhalle), Lisia- Strasse 37, 65-098 Grünberg/Zielona Góra stattfinden. Er wird von unserer Gesellschaft und der Grundschule Nr. 6 in Grünberg organisiert. Zu diesem Wettbewerb wurde Vertreter des Konsulats der Bundesrepublik Deutschland in Oppeln, Herr Leonhard Malcharczyk eingeladen und sein Ankommen wurde uns bestätigt. Wir laden unsere Mitglieder zu dieser Veranstaltung herzlich ein (Eintritt frei), um mit lautem Beifall die jungen Künstler zu unterstützen.

Vorstand SKGdDM

Zaproszenie

Dnia 17.03. 2009r. (wtorek) o godz.13 odbędzie się V Międzyszkolny Konkurs Piosenki Niemieckiej Szkół Podstawowych I-III, który odbędzie się w szkole Podstawowej nr 15 (sala gimnastyczna) ul. Lisia 37, 65-098 Zielona Góra. Organizowany przez nasze Towarzystwo oraz Szkołę Podstawową nr 6 w Zielonej Górze. Na konkurs ten został zaproszony i potwierdził swoje przybycie pan Leonard Malcharczyk – przedstawiciel Konsulatu Republiki Federalnej Niemiec w Opolu. Zapraszamy serdecznie naszych członków do licznego (bezpłatnego) udziału w tej imprezie, aby wesprzeć młodych wykonawców piosenek niemieckich licznymi brawami.

Zarząd TSKMN

Welches Spielzeug gibt es im Korb nicht?/ Których zabawek nie ma w koszyczku? Zaznacz

ein Drache

ein Teddy

eine Puppe

ein Hund

eine Ente

ein Ball

Jetzt fängt das schöne Frühjahr an Volkslied aus dem Rheinland (19. Jahrhundert)

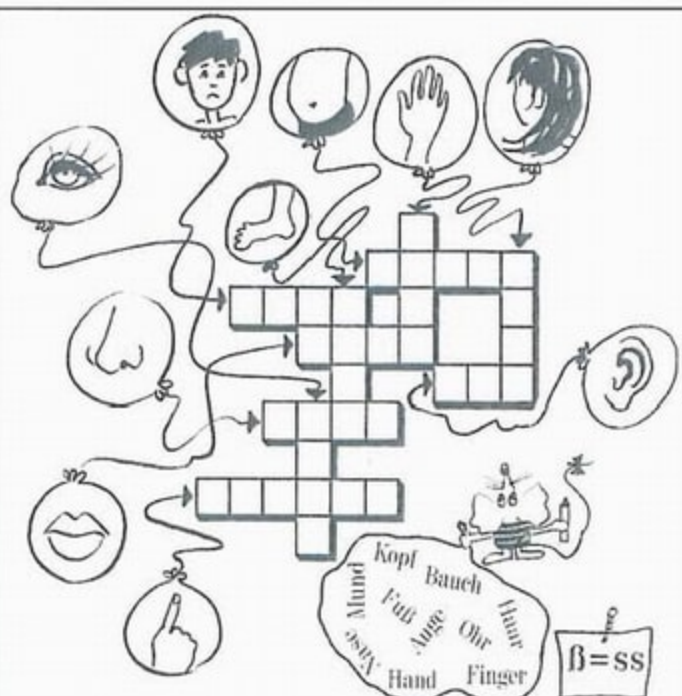
Jetzt fängt das schöne Frühjahr an

1. Jetzt fängt das schöne Frühjahr an
und alles fängt zu blühen an
auf grüner Heid und überall.

2. Es wachsen Blümlein auf dem Feld,
sie blühen weiß, blau, rot und gelb,
so wie es meinem Schatz gefällt.

Nummeriere das deutsche Alphabet von A bis Z durch: A=1, B=2... Zähle nun die Punkte auf den Flügeln der blauen Käfer zusammen. Die Summe sagt dir den ersten Buchstaben des Lösungswortes. Fahre so fort mit den roten, den grünen und den orangen Käfern./ Ponumeruj niemiecki alfabet od A do Z. A=1, B=2 ... Zsumuj kropki na skrzydłach niebieskiej biedronki. Ta liczba poda ci pierwszą literkę hasła. Tak samo zrób z czerwoną, zieloną i pomarańczową.

opr. Iwona Macias

Redaktionsanschrift / Adres Redakcji : „Grünberger Monatsblatt,, ul. W. Sikorskiego 4 / 110, 65-454 Zielona Góra (PL),

Tel.: +48 68 452 94 80 Fax: +48 68 452 94 81, E-mail: gruenberg@tsknn.pl, www.tsknn.pl

Elektron. Archiv / Archiwum Elektroniczne:

http://www.tsknn.pl/gazetka_zg.php?cmId=39

Chefredakteur / Redaktor Naczelny:

Bolesław Gustaw Bernaczek E-mail: b.bernaczek@tsknn.pl

Redaktion / Redakcja:

Renata Bartman E-mail: bartman@tsknn.pl

Redaktion/Redakcja

Jan Grzegorzczuk E-mail: grzegorzczuk@tsknn.pl

Korrektur / Korekta

Bogumiła Husak E-mail: b.husak-pikula@ifg.uz.zgora.pl

Kontonummer/nr konta: 38 1090 1636 0000 0000 6200 7705 Bank Zachodni WBK S.A. 2 Oddział w Zielonej Górze

KRS: 0000060146

NIP: 929-14-70-808

REGON: 970 629 899